

ผู้ร่วมถอดบทเรียนความสำเร็จ

โรงเรียนในสังกัด สพป.เชียงราย เขต ๑ ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๕๙ สูงจำนวน ๑๕ อันดับแรก มีครูผู้สอนภาษาไทยของสามารถมาร่วมถอดบทเรียน ครั้งนี้ได้ ๑๓ คน ได้แก่

๑. นางเพียรใจ ชำนาญกิจ	ครู ชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านน้ำตกพัฒนา (นพค.อุปลัมภ์)
๒. นางธัญรดา ห้วนนา	ครู ชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านหนองบัวผาบ่ม
๓. นางลดาวลัย ไชยวงศ์	ครู ชำนาญการ	โรงเรียนบ้านโป่งน้ำตก
๔. ดร.สุพรรณ ไชยปัญญา	ครู ชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนอนุบาลเวียงชัย
๕. นายสิมมูล กาบแก้ว	ครู ชำนาญการ	โรงเรียนบ้านชัยพุกษ
๖. น.ส.สุนัยพร พันธโชติ	ครู ชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนอนุบาลเชียงราย
๗. นางผ่องศรี พรหมชัย	ครู ชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านจ่อเจริญ
๘. นางสุภาพร อุดมธรรรัตน์	ครู ชำนาญการ	โรงเรียนบ้านดอน
๙. นางวุฒิพร จินะราช	ครู ชำนาญการ	โรงเรียนห้วยพลูพิทยา
๑๐. นางถนอมขวัญ วงค์แก้ว	ครู ชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านดอยงาม
๑๑. นางจันทร์เพ็ญ ไนราช	ครู ชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านข้าวแครง
๑๒. นางอติตากรณ์ จันทะรส	ครู ชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนเวียงแก้ววิทยา
๑๓. นางทัศนีย์ ใจแก้ว	ครู ชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านปางลาว

ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ

ความสำเร็จในการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) สรุปได้ ดังนี้

๑. ครูผู้สอน ต้องทุ่มเทกายใจให้การสอนที่เป็นระบบ โดยมีจุดพัฒนานักเรียนที่ชัดเจน วิธีการพัฒนาที่ตรงกับสาเหตุของปัญหา เพราะสิ่งแวดล้อมยุคนี้มีพลังดึงดูดความสนใจของนักเรียนไปในทางสร้างปัญหามากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งด้านสมาธิแย่ สถิติปัญหาลด ความอดทนน้อย และจิตมุ่งสู่ความสำเร็จแทบไม่มี จึงต้องเพิ่มการทำงานที่ต้องมีความต่อเนื่องทุกปีการศึกษาด้วย ทั้งนี้เพราะว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตนักเรียนแต่ละคนครั้งแรกในชีวิตของ “เด็ก” ที่ครู คือ คนสำคัญต่อการเลือกทางชีวิตระยะที่ ๑ ของลูกศิษย์ สร้างกำลังใจให้แก่ตนเอง

๒. ผู้อำนวยการโรงเรียน การบริหารจัดการของเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดความสำเร็จที่มีอยู่เดิมให้คงสภาพและดียิ่งขึ้น และแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนที่มีอยู่ให้เบาบางจนหมดไปได้ในที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นกำลังหนุนที่สำคัญมากในระบบโรงเรียน ด้วยกำหนดเป้าหมาย แผนงาน/โครงการชัดเจน

๓. ผู้ปกครอง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อายุระหว่าง ๑๐-๑๒ ปี กำลังอยู่ในวัยเด็กตอนปลายเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น และอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อครั้งแรกในชีวิตของลูก พ่อแม่จึงต้องประสานงานกับครูกับครูสม่ำเสมอ เพื่อเป็นข้อมูลในการแนะนำการเรียน การเลือกโรงเรียนที่จะเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งครูต้องขอความร่วมมือผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน ด้านพฤติกรรม

๔. กระบวนการ/วิธีการจัดการเรียนรู้ของครู ต้องหลากหลายและน่าสนใจ ในเนื้อหาที่เราสอนไม่ถนัดหรือรู้ไม่ชัดเจน ต้องอาศัยครูจากห้องเรียนคุณภาพ (DLIT Classroom) เว็บไซต์ DLIT.ac.th มาให้นักเรียนได้เรียนรู้จากครูสอนเก่งแทนเรา โดยเน้นทั้งการท่องจำ การคิดวิเคราะห์ การปฏิบัติจริงเพื่อสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้

๕. สื่อการเรียนรู้ ครูต้องเลือกสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และต้องเตรียมให้พร้อม ครบทุกสาระการเรียนรู้ ทุกตัวชี้วัดของหลักสูตร ใช้ทั้งแบบฝึกทักษะ แบบทดสอบเก่าๆ สื่อ IT

ปัจจัยสำคัญเหล่านี้ จำเป็นต้องใส่ใจอย่างสม่ำเสมอจึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่น ส่งผลดีต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ทั้ง ๑๓ คน ได้ถอดบทเรียนจากประสบการณ์ที่ได้สอนภาษาไทยมานาน จนทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ ๓ ด้าน คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

ก่อนปิดภาคเรียนสุดท้ายของแต่ละปีการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนได้พาคณะครูวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ในปีการศึกษาใหม่ ดังนี้

การวางแผนระดับโรงเรียน

๑. ระบุปัญหาคุณภาพนักเรียนปีการศึกษาที่ผ่านมา ดำเนินการโดย

๑.๑ วิเคราะห์จากผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษาที่ผ่านมา โดยพิจารณาจากสาระการเรียนรู้ที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศมากกว่าสาระอื่นๆ เช่น สาระวรรณคดีและวรรณกรรม สาระหลักการไวยากรณ์ เป็นต้น

๑.๒ ระบุปัญหาคุณภาพนักเรียนระดับโรงเรียนให้ชัดเจน โดยเรียงลำดับปัญหามาก และร่วมกันพิจารณาแนวทางแก้ไขให้สอดคล้องกับสาเหตุของปัญหานั้น

๒. ระบุปัญหาคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ของปีการศึกษาใหม่ โดยวิเคราะห์จากผลการทดสอบข้อสอบกลางตามตัวชี้วัดที่ใช้ทดสอบซึ่งระบุใน Test Blue Print ซึ่งจะได้ผลการวิเคราะห์ว่าตัวชี้วัดใดนักเรียนทั้งห้องได้คะแนนต่ำ ช่วยให้ครูระบุปัญหาที่เกิดกับนักเรียนได้ว่าตัวชี้วัดใดนักเรียนมีคุณภาพดี ตัวชี้วัดใดนักเรียนมีคุณภาพต่ำ ซึ่งจะได้ข้อมูลนักเรียนส่วนใหญ่ในห้อง มีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย และการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน

๓. ออกแบบการบริหาร และการจัดการเรียนรู้ โดยผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครูช่วยกัน ออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนให้ รอบด้าน และครูผู้สอนต้องออกแบบรูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา และ สาเหตุที่ค้นพบจากตนเอง และจากนักเรียน

การวางแผนระดับห้องเรียน

๑. จัดกลุ่มนักเรียนภายในห้องเรียน โดยใช้ข้อมูลเหล่านี้ประกอบการพิจารณา

๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนรายบุคคลจากผลการทดสอบข้อสอบกลางปีที่แล้ว

๑.๒ คัดกรองนักเรียนด้วยแบบประเมินที่ครูสร้างเอง

๑.๓ ข้อมูลโปรไฟล์นักเรียนรายบุคคล

๑.๔ จัดกลุ่มนักเรียนแยกตามความสามารถ เช่น เก่ง กลาง อ่อน /ดี พอใช้ ปรับปรุง เพื่อใช้ในการ จัดที่นั่งเรียน จัดกลุ่มในการทำงานกลุ่มระหว่างเรียน

๒. ระบุปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ดำเนินการโดย

๒.๑ วิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET เพราะผลการทดสอบที่ปรากฏนี้เกิดจากการจัดการ เรียนรู้ของครูซึ่งอาจจะไม่ได้เน้นการสอนสาระใดสาระหนึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความรู้/ทักษะไม่เพียงพอ ได้ คะแนนการทดสอบต่ำในสาระนั้น

๒.๒ เตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ/นวัตกรรมการสอนไว้ใช้ในปีการศึกษาใหม่ให้ครบตาม จุดอ่อนที่พบจากการวิเคราะห์คุณภาพนักเรียนในข้อ ๒.๑

๓. กำหนดจุดเน้นในการพัฒนานักเรียน ดำเนินการโดย

๓.๑ วิเคราะห์มาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยแยกตาม ตัวชี้วัดต้องรู้ และควรรู้

๓.๒ ศึกษาผังโครงสร้างแบบทดสอบ (Test Blue Print) O-NET /ข้อสอบกลางปีการศึกษา ก่อนหน้า เพื่อทราบจุดเน้นการตรวจสอบคุณภาพนักเรียนแยกตามตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในโครงสร้าง แบบทดสอบว่าตัวชี้วัดใดมีข้อสอบกี่ข้อ กี่คะแนน ลักษณะข้อสอบเป็นแบบใด เช่น แบบเลือกตอบหลาย ตัวเลือก แบบตอบสั้น แบบเขียนตอบ แบบอัตนัย เป็นต้น

๓.๓ ระบุจุดเน้นการพัฒนานักเรียนปีการศึกษาใหม่โดยใช้ข้อมูลทีวิเคราะห์ได้จากข้อ ๓.๑-๓.๒ โดยระบุเป็นภาพรวมทั้งห้อง และระบุจุดที่ต้องพัฒนานักเรียนรายตัวชี้วัด

๔. ประสานผู้ปกครองนักเรียนเพื่อรับรู้และวางแผนร่วมกัน ดำเนินการโดย

๔.๑ ประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนรับทราบปัญหาของนักเรียน และแนวทางแก้ไขปัญหา ของโรงเรียนร่วมกันซึ่งต้องแจ้งทั้งงานที่ครูจะมอบหมายให้ไปทำที่บ้านว่ามีอะไรบ้างกี่ชิ้น จะมอบหมาย เมื่อใด ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง ฯลฯ

๔.๒ ร่วมวางแผนการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง ทำข้อตกลงร่วมกันให้ชัดเจน ในบทบาทหน้าที่ความร่วมมือ เช่น กำกับ ติดตามการทำงานของลูกหลานตามที่ได้แจ้งไว้ ร่วมอ่าน เขียน ร่วมประเมินผลงานอย่างไร ฯลฯ

๕. วางแผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการโดย

๕.๑ จัดทำกำหนดการสอนรายสัปดาห์ แยกตามหน่วยการเรียนรู้

๕.๒ ระบุสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดเด่น จัดต้อยของนักเรียนที่ค้นพบจากการวิเคราะห์ผลการทดสอบข้อสอบกลาง เตรียมสื่อ/นวัตกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับจุดอ่อนการสอนของครูจากผลการวิเคราะห์ผลทดสอบ O-NET

๕.๔ ดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ DLIT จากเว็บไซต์ DLIT.ac.th โดยเลือกเรื่อง/วิทยากร/สื่อ เพื่อเสริมจุดอ่อนของครู และจุดอ่อนของนักเรียน เช่น เลือกวิดีโอการสอน เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ เพราะครูอ่านทำนองเสนาะไม่เป็น เลือกการสอนหลักการใช้ภาษา เพราะนักเรียนได้คะแนนสาระหลักภาษาต่ำกว่าสาระอื่นๆ เป็นต้น

๕.๕ ครูสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนเองอย่างหลากหลายตามจุดเน้นของตัวชี้วัดจากผลการวิเคราะห์โครงสร้างแบบทดสอบ (Test Blue Print) ให้พร้อมก่อนเปิดภาคเรียน

๕.๖ สำหรับโรงเรียนที่ใช้การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV.) จากโรงเรียนวังไกลกังวล ต้องเตรียมให้พร้อมทั้งศึกษาคู่มือ เตรียมสื่อให้สอดคล้องกับคู่มือโดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นจุดอ่อนของนักเรียนในห้องที่รับผิดชอบอีกทางหนึ่งด้วย

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คณะครูผู้สอนทั้ง ๑๓ คน ได้ถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออกมาเป็น ๒ ส่วน คือ การสอนอ่าน และ การสอนเขียนโดยแต่ละส่วนเสนอวิธีการจัดกิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ไว้ด้วย ดังนี้

การสอนการฟัง การดู และอ่าน

๑. การสอนอ่านพจนานุกรม มีดังนี้

๑.๑ กิจกรรมการเรียนรู้ มีดังนี้

- ๑) ค้นหาความหมาย ประโยชน์ ประเภทของพจนานุกรม
- ๒) ค้นหาหลักการใช้พจนานุกรม
- ๓) ให้ดูคลิปสาธิตการใช้พจนานุกรมจากเว็บไซต์ หรือโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม

โรงเรียนไกลกังวล (DLTV.)

๔) สรุปความรู้ที่จะได้จากพจนานุกรม (การเรียงลำดับพยัญชนะ/การเรียงลำดับสระ/พยัญชนะ/การเรียงลำดับคำที่เป็นนามย่อ/ประวัติของคำ/การอ่านออกเสียงของคำ)

๕) ฝึกทักษะการใช้พจนานุกรม (แข่งขัน)

๑.๒ สื่อการสอนอ่านพจนานุกรม มีดังนี้

- ๑) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ใช้ฉบับล่าสุด)
- ๒) แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรม (๖ เนื้อหา)
- ๓) คลิปสาธิตการใช้พจนานุกรมจาก You Tube

๑.๓ การตรวจสอบคุณภาพการใช้พจนานุกรม มีดังนี้

- ๑) ตรวจสอบความคล่องในการใช้
- ๒) ตรวจสอบความเร็วในการค้นหา

๒. การสอนการฟัง การดู และอ่านออกเสียง การอ่านคล่อง

๒.๑ กิจกรรมการเรียนรู้ มีดังนี้

- ๑) ให้ฟัง ดู และอ่านออกเสียงคำศัพท์พร้อมกัน และอ่านรายบุคคลช่วงนำเข้าสู่บทเรียน
- ๒) ให้ฟัง ดู และอ่านออกเสียงประโยครายบุคคลระหว่างเรียน/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ๓) ให้ฟัง ดู และอ่านออกเสียงเรื่องราว ข่าว บทความ เรื่องสั้น บทร้อยกรอง ให้นักเรียนฝึกอ่านหน้าเสาธง อ่านเป็นกลุ่ม อ่านเดี่ยวหน้าห้องเรียน
- ๔) ฝึกทักษะการอ่านเร็ว ได้แก่ การอ่านแบบผ่านตา (Skimming)
- ๕) ฝึกทักษะการอ่านเร็ว/คล่องโดยจับเวลา (กิจกรรมแข่งขันการอ่านเร็วกับเวลา)
- ๖) ฝึกทักษะการฟัง และการดูข่าวจากโทรทัศน์ เว็บไซต์ คลิปอ่านบทเรียนร้อยกรอง

ทำนองเสนาะ

๒.๒ สื่อการสอนฟัง ดู และอ่านออกเสียง อ่านคล่อง ได้แก่

- ๑) คำศัพท์ /คำใหม่ในบทเรียน
- ๒) ประโยคที่นักเรียนแต่งเองจากคำศัพท์/คำใหม่ในบทเรียน
- ๓) เรื่องราวในหนังสือเรียน จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม เช่น มานี มานะ ของชั้นต่างๆ
- ๔) ข่าว บทความ เรื่องสั้น บทร้อยกรองจากหนังสือเรียน หนังสือรวมบทอาขยาน
- ๕) ข่าวจากเว็บไซต์ โทรทัศน์ คลิปอ่านทำนองเสนาะ ฯลฯ สำหรับฝึกการฟัง และดู
- ๖) สื่อฝึกอ่านเร็ว /อ่านคล่องในคำ ร ล ควบกล้ำ ที่ครูสร้างขึ้น

๒.๓ การตรวจสอบคุณภาพการฟัง การดู และอ่านออกเสียง อ่านคล่อง ได้แก่

- ๑) อ่านถูกต้องตามอักขรวิธี โดยไม่อ่านตู่คำ (อ่านคำผิดไปจากคำที่ให้อ่าน) ไม่อ่านข้าม/เพิ่มคำ เสียง ร ล ควบกล้ำ และถูกต้องตามลักษณะบทร้อยกรองแต่ละชนิด
 - ๒) การเว้นวรรคตอน โดยอ่านได้ชัดเจน สื่อความรู้สึกของเรื่องที่อ่านได้ดี
 - ๓) น้ำเสียงหนักเบา ความเป็นธรรมชาติในการออกเสียง
 - ๔) คุณลักษณะการอ่าน โดยมีความมั่นใจในการอ่านดี เตรียมตัวมาอย่างดี มั่นใจตนเอง
 - ๕) อ่านได้จบตามกำหนดเวลา (จับเวลาอ่านคล่อง)
- ๖) ความถูกต้องของเนื้อหาที่ได้อ่าน ฟัง และดู

๓. วิธีสอนอ่านจับใจความสำคัญ อ่านรู้เรื่อง การฟัง และการดู

๓.๑ กิจกรรมการเรียนรู้ มีดังนี้

- ๑) ฝึกอ่านจับใจความสำคัญตามโครงสร้างเรื่อง ได้แก่ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ผลเป็นอย่างไร ได้ข้อคิด (เชิงคุณธรรม) อะไรที่นำไปใช้ในชีวิตได้
- ๒) ฝึกอ่านเอาเรื่อง โดยให้ตอบคำถามจากเรื่อง

๓) ฝึกอ่าน คติวิเคราะห์ โดยให้อ่านแยกแยะข้อเท็จจริง และความเห็นวิเคราะห์เนื้อหา ความสัมพันธ์ ดีความ สรุปความแล้วนำมาพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านให้เข้าใจ

๔) ฝึกอ่านรู้เรื่องตามแนวการประเมินการอ่านนานาชาติ PISA

๖) ฝึกทักษะการจับใจความสำคัญจากฟัง และการดูข่าว นิทาน การ์ตูน คลิปความรู้ ฝึกขั้นสุดท้ายหลังจากที่นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้คล่องแล้ว

๓.๒ สื่อการสอนอ่านจับใจความ อ่านรู้เรื่อง การฟัง และการดู มีดังนี้

๑) เรื่องจากหนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม

๒) บทอ่านที่ครูเตรียมไว้ล่วงหน้า (ข่าว ใบปลิว ตารางฉายภาพยนตร์ ตารางอบรม ฯลฯ)

๓) บทอ่านที่ครูต้นทางให้เตรียม (เรียนทางไกลผ่านดาวเทียม DLTV.)

๔) แบบฝึกอ่านตามแนวทางประเมินการอ่านนานาชาติ PISA จากเว็บไซต์ cri1.go.th

จากเว็บไซต์ สสวท. /สพฐ.

๕) สื่อฝึกฟังและดูเพื่อจับใจความ เช่น เพลงคาราโอเกะ นิทาน การ์ตูน หนังสือสารคดี หนังสือประวัติศาสตร์ หนังสือสั้น คลิปตัวอย่างการโต้วาที คลิปการสอนของครูจากห้องเรียนคุณภาพ (DLIT) ฯลฯ

๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพการอ่านจับใจความ อ่านรู้เรื่อง การฟัง และการดู มีดังนี้

๑) จับใจความสำคัญของเนื้อหาได้ทั้งหมด (จับใจความสำคัญที่อ่าน ฟัง ดูได้ครบ)

๒) ตอบคำถามหลังจากที่อ่านได้ทั้งหมด (อ่าน ฟัง ดูแล้วเข้าใจ)

๓) ความสามารถเดาความหมายคำศัพท์ใหม่เมื่ออ่าน ฟัง ดูจากบริบทได้ทั้งหมด (รู้ความหมายของคำศัพท์)

๔) สมรรถนะการอ่านค้นคืนสาระ/บูรณาการและตีความ /สะท้อนและประเมินตามแนวทางประเมินการอ่านแนว PISA

๕) ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความรู้ที่ได้

๖) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (แยกแยะ) ข้อเท็จจริง กับความเห็น

๗) ตรวจสอบมารยาทการฟัง และการดู

๔. วิธีสอนอ่านเชิงอธิบาย

๔.๑ กิจกรรมการเรียนรู้ มีดังนี้

๑) ค้นหาความหมายของแผนผัง แผนภูมิ แผนที่ และกราฟ

๒) ศึกษาสัญลักษณ์ และองค์ประกอบของแผนผัง แผนภูมิ แผนที่ และกราฟ

๓) ฝึกทักษะการอ่านแผนผัง แผนภูมิ แผนที่ และกราฟ แบบกลุ่ม จับคู่ และอ่านเดี่ยว

ตามแนวทางประเมินการอ่านนานาชาติ PISA

๔.๒ สื่อการสอนอ่านแผนผัง แผนภูมิ แผนที่ และกราฟ มีดังนี้

๑) ศึกษาใบงาน/ ใบความรู้/ หนังสือเรียน/ YouTube สาธิตการสอน

๒) แผนผัง แผนภูมิ แผนที่ และกราฟของจริง /ลูกโลกจำลอง

๓) แบบฝึกอ่านรู้เรื่องตามแนวประเมินผลนานาชาติ PISA

๔.๓ การตรวจสอบคุณภาพการอ่านแผนผัง แผนภูมิ แผนที่ และกราฟ มีดังนี้

- ๑) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้ในขณะปฏิบัติจริง
- ๒) ตรวจสอบความถูกต้องจากแบบฝึกที่นักเรียนทำรายบุคคล

การสอนพูด

๑. กิจกรรมการเรียนรู้ มีดังนี้

- ๑.๑ ฝึกพูดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง และดูที่ได้จับใจความสำคัญไว้แล้ว
- ๑.๒ ฝึกเล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟัง และดู
- ๑.๓ ฝึกตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง และดู
- ๑.๔ ฝึกวิเคราะห์ และประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟัง และดูสื่อโฆษณาอย่างมีเหตุผล
- ๑.๕ ฝึกพูดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา
- ๑.๖ ฝึกพูดโน้มน้าว เชิญชวน กิจกรรมไต่वाที่ บทบาทสมมติหาเสียงเลือกตั้ง การรณรงค์

๒. สื่อการสอนพูด มีดังนี้

- ๒.๑ สื่อสิ่งพิมพ์แผ่นพับ ใบปลิว
- ๒.๒ โฆษณาในโทรทัศน์ วิทยู
- ๒.๓ คลิปวิดีโอตัวอย่างการไต่वाที่ การหาเสียงเลือกตั้ง การรณรงค์ต่างๆ

๓. การตรวจสอบคุณภาพการพูด มีดังนี้

- ๓.๑ ประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูโฆษณาได้อย่างมีเหตุผล
- ๓.๒ การพูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน
- ๓.๓ พูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล
- ๓.๔ มารยาทในการพูด

สอนการเขียน

๑. กิจกรรมการเรียนรู้ มีดังนี้

- ๑.๑ สอนคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด
- ๑.๒ สอนเขียนคำศัพท์ตามคำบอกของครู เขียนคำอ่านของคำ เขียนความหมายของคำตาม

พจนานุกรม

- ๑.๓ สอนเขียนประโยคจากคำพื้นฐาน
- ๑.๔ สอนเขียนบรรยายภาพโดยให้ความยาว อย่างน้อย ๕-๗ บรรทัด
- ๑.๕ สอนเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และฟังโดยใช้แผนภาพ โครงเรื่อง และ

แผนภาพความคิด

- ๑.๖ เขียนย่อความจากเรื่องที่ได้อ่านตามแบบการย่อความ
- ๑.๗ สอนเขียนเรียงความโดยใช้แผนภาพ โครงเรื่อง และแผนภาพความคิดในการ

พัฒนาการเขียนของนักเรียน

๑.๘ สอนเขียนเรื่องตามจินตนาการจากภาพ จากชื่อเรื่อง และประเด็นที่กำหนดให้ได้อย่าง
น้อย ๕-๗ บรรทัด

๒. สื่อการสอนเขียน มีดังนี้

- ๒.๑ คำพื้นฐานของชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ / คำใหม่ในบทเรียน / พจนานุกรม
- ๒.๒ แบบบันทึกการเขียนคำศัพท์
- ๒.๓ ภาพที่กระตุ้นอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกได้ดี
- ๒.๔ ข่าว นิทาน บทความทั่วไป บทความวิชาการ การ์ตูน
- ๒.๕ ตัวอย่างการเขียนเรื่องบรรยายภาพ เรื่องตามจินตนาการ
- ๒.๖ แบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ เขียนย่อความ เขียนเรื่องตามจินตนาการ ที่ครูเตรียมไว้
- ๒.๗ เพลงจากอินเทอร์เน็ต คาราโอเกะสำหรับฝึกฟังและเขียนสรุปเรื่อง
- ๒.๘ คู่มือฝึกทักษะการเขียนเล่าเรื่องจากภาพตามเกณฑ์การสอบอัตรณ์ O-NET ปี 2559

๓. การตรวจสอบคุณภาพการเขียน มีดังนี้

- ๓.๑ เขียนสะกดคำ วรรคตอน เรียงลำดับตามโครงสร้างประโยคได้ถูกต้อง
- ๓.๒ เขียนเรียงลำดับเรื่อง เหตุ และผลที่เกิดจากเหตุได้ตามลำดับถูกต้อง
- ๓.๓ เขียนสรุปได้ตรงกับโครงเรื่อง ประเด็นสำคัญ ใจความสำคัญได้ถูกต้อง
- ๓.๔ เขียนย่อความได้ถูกต้องตามรูปแบบการย่อความ เนื้อหาครบ
- ๓.๕ เขียนเรื่องเล่าจากภาพที่กำหนดให้ได้สอดคล้องกับภาพ และได้ประเด็นสำคัญ คำ

สำคัญตามที่ปรากฏในภาพครบถ้วนตามเกณฑ์การเขียน O-NET

- ๓.๖ เขียนเรื่องตามจินตนาการได้

เกณฑ์การตรวจคุณภาพงานเขียน

๑. เขียนตรงตามคำสั่ง ได้แก่

- ๑.๑ ความยาว
- ๑.๒ เขียนเล่าเรื่อง (อย่างน้อย ๑ ลักษณะต่อไปนี้ คือ มีการเล่าเรื่อง/ มีการเล่าเหตุการณ์ /
เล่าพฤติกรรมหรือความรู้สึก / เล่านิทานทั้งหมดหรือบางส่วน

๒. เนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาที่เขียนเล่าเรื่องจากภาพ ต้องประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ

- ๒.๑ มีแนวคิดสำคัญของภาพ โดย กล่าวถึงสิ่งที่อยู่ในภาพมีการช่วยเหลือกันและกัน และมีคำ
สำคัญของภาพ
- ๒.๒ เสนอแนวคิดที่จะนำไปสู่การเล่าเรื่องได้ตรงกับภาพ
- ๒.๓ เรียงลำดับความคิดสำคัญ และเชื่อมโยงความคิดต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันได้ถูกต้อง อ่าน
แล้วไม่สะดุด โดยไม่วกวน/ไม่ซ้ำไปซ้ำมา

๓. ภาษา ได้แก่ ภาษาไทยที่ใช้การเขียนเรื่องเล่าจากภาพ คือ

- ๓.๑ การสะกดคำถูกต้อง ใช้ไม้ยมกถูกต้อง อักษรย่อใช้ได้เฉพาะ พ.ศ./ค.ศ. นอกจากนี้ใช้ไม่ได้

๓.๒ ใช้คำ/สำนวนถูกต้องตรงตามความหมายทั้งความหมายตรงและความหมายแฝง (ไม่ใช่คำพิดความหมาย/ไม่ใช่คำที่เข้ากับคำแวดล้อม หรือพิดความหมายเชิงบริบท)

๓.๓ ไม่ใช่ภาษาถิ่น / ภาษาพูด / ภาษาแชท / ภาษาไลน์

๓.๔ ไม่ใช่คำภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น

๓.๕ ประโยค ได้แก่ ประโยคที่ใช้ในการเขียนถูกต้อง ได้แก่

๑) เป็นประโยคสมบูรณ์ สื่อความได้ เรียงลำดับคำได้ถูกต้อง (แม้จะเว้นวรรคตอนผิด)

๒) วางส่วนขยายในประโยคได้ถูกต้อง

๓.๖ วรรคตอน ได้แก่ การใช้วรรคตอนในการเขียนเรื่องเล่าจากภาพ คือ

๑) เว้นวรรคได้ถูกต้องโดยไม่ทำให้เกิดความเข้าใจความหมายผิด

๒) เว้นวรรคโดยไม่ทำให้ต้องอ่านทวนหลายครั้ง / ทำให้เข้าใจได้ยาก

ตัวอย่างแบบตรวจให้คะแนนการเขียนเล่าเรื่องจากภาพ

เกณฑ์การตรวจ กรณี ๔-๗ บรรทัด	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	กรณีเขียนต่ำกว่า ๔ บรรทัด	รวมคะแนน
เขียนตรงตามคำสั่ง (๑.๐๐)				
๑) ความยาว	๐.๕		ต่ำกว่า ๔ บรรทัด ได้ ๐	
☒ ๔-๗ บรรทัด				
(เกิน ๗ บรรทัด ได้ ๐ คะแนน)				
๒) เขียนเล่าเรื่อง (อย่างน้อย ๑ ข้อ)	๐.๕			
☒ มีการเล่าเรื่อง				
☒ มีการเล่าเหตุการณ์				
☒ เล่าพฤติกรรมหรือความรู้สึก				
☒ เล่านิทานทั้งหมดหรือบางส่วน				
เนื้อหา (๔.๐๐)				
๓) แนวคิดสำคัญของภาพ (กล่าวถึงสิ่งที่อยู่ในภาพมีการช่วยเหลือฝ่ายเดียวได้ ๑ / กล่าวถึงสิ่งที่อยู่ในภาพมีการช่วยเหลือกันและกันได้ ๒/ กล่าวถึงสิ่งที่อยู่ในภาพมีการช่วยเหลือกันและกันได้ <u>และ</u> <u>มีค่าสำคัญของภาพ</u> ได้ ๒.๕)	๒.๕			
☐ เสนอแนวคิดที่จะนำไปสู่การเล่าเรื่องได้ตรงกับภาพ				
(เสนอแนวคิดไม่เกี่ยวข้องกับภาพได้ ๐ คะแนน)				
๔) เรียงลำดับและเชื่อมโยงความคิดสำคัญ	๑.๕		เขียนเพียง ๑ ประโยค	
☐ เรียงลำดับความคิด และเชื่อมโยงความคิดต่อเนื่อง เป็นเรื่องเดียวกันได้ถูกต้อง อ่านแล้วไม่สะดุด โดยไม่ วกวน/ไม่ซ้ำไปซ้ำมา (เรียงลำดับเชื่อมโยงความคิดไม่ผิดเลยได้ ๑.๕ ผิด ๑ แห่งได้ ๑/ ผิด ๒ แห่งได้ ๐)			ได้ ๐ เขียนมากกว่า ๑ ประโยคได้ ไม่เกิน ๑	

เกณฑ์การตรวจ กรณี ๔-๗ บรรทัด	คะแนน เต็ม	คะแนนที่ ได้	กรณีเขียนต่ำกว่า ๔ บรรทัด	รวม คะแนน
ภาษา (๕.๐๐)				
๕) สะกดคำ ไ้ม้มก อักษรย่อ	๑.๕		ได้คะแนนไม่เกิน ๒.๕	
☐ สะกดคำ				
☐ ใช้เครื่องหมายไ้ม้มก (ๆ) ถูกต้อง				
☐ ไม่ใช้อักษรย่อ ยกเว้น พ.ศ./ค.ศ.				
๖) คำ /สำนวน (ผิด ๑-๒ คำได้ ๑.๕/ ผิด ๓-๔ คำ ได้ ๑ /ผิด ๕ คำขึ้นไป ๐)	๒.๐			
☐ ใช้คำ/สำนวนถูกต้องตรงตามความหมายทั้ง ความหมายตรงและความหมายแฝง (ไม่ใช่คำผิด ความหมาย/ไม่ใช่คำที่เข้ากับคำแวดล้อม หรือผิด ความหมายเชิงบริบท)				
☐ ไม่ใช้ภาษาถิ่น				
☐ ไม่ใช้คำภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น				
๗) ประโยค (ผิด ๑ แห่ง ได้ ๐.๕/ผิด ๒ แห่งขึ้นไปได้ ๐) เขียนผิด ได้แก่ เขียนไม่มีภาคประธานและภาคแสดง แต่เขียนเป็นวลี /เขียนไม่สื่อความ)	๑.๐			
☐ เป็นประโยคสมบูรณ์ สื่อความได้ เรียงลำดับคำได้ ถูกต้อง (แม้จะเว้นวรรคตอนผิด)				
☐ วางส่วนขยายในประโยคได้ถูกต้อง				
๘) วรรคตอน (ไม่เว้นวรรคตอนให้อ่านเข้าใจยากหรือเข้าใจผิด หรือ เว้นวรรคเกือบทุกคำ/ เว้นวรรคผิด ๑ แห่ง ในเกณฑ์ใด เกณฑ์หนึ่ง ได้ ๐)	๐.๕			
☐ เว้นวรรคได้ถูกต้องโดยไม่ทำให้เกิดความเข้าใจ ความหมายผิด				
☐ เว้นวรรคโดยไม่ทำให้ต้องอ่านทวนหลายครั้ง				
			รวมทั้งสิ้น	

ด้านการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

การตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนทั้ง ๑๓ คนที่ร่วมถอดบทเรียน ได้สรุปไว้ ดังนี้

๑. การประเมินผลก่อนเรียน

๑.๑ ใช้วิธีการซักถาม สนทนาทบทวนความรู้เดิม

๑.๒ ใช้แบบทดสอบก่อนเรียน

๑.๓ ทดสอบการเขียนคำพื้นฐาน

๒. การประเมินผลระหว่างเรียน

เป็นการประเมินระหว่างที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงเรียน ได้แก่

๒.๑ ตรวจจากผลงาน/ ชิ้นงานที่สั่งให้ทำระหว่างเรียน

๒.๒ ใช้แบบทดสอบระหว่างเรียน

๒.๓ สังเกตและประเมินการปฏิบัติจริงด้านการพูด การอ่าน การเขียนระหว่างเรียน

๒.๔ ซักถามตามประเด็นสาระสำคัญในช่วงสรุปบทเรียนท้ายชั่วโมง

๓. ประเมินหลังเรียน

๓.๑ ใช้แบบทดสอบหลังเรียน โดยเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนแต่สลับข้อ สลับตัวเลือก หรือเปลี่ยนเรื่องแต่คำถามเดียวกัน ทั้งที่เป็นแบบปรนัย อัตนัย และแบบประเมินคุณลักษณะ

๓.๒ ตรวจผลงาน/ชิ้นงานของหน่วยการเรียนรู้ โดยใช้เป็นคะแนนเก็บระหว่างเรียน

๓. ประเมินปลายปี

เป็นการประเมินผลการเรียนปลายปีโดยใช้แบบทดสอบทั้ง ๓๐ คะแนน (ถ้าสัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนเป็น ๗๐:๓๐ คะแนน) โดยใช้ทุกตัวชี้วัดมาออกข้อสอบ หรือใช้บางตัวชี้วัดมาออกข้อสอบ ซึ่งอาจแบ่งการประเมิน ๒ ลักษณะ คือ

๓.๑ ทดสอบปลายภาคเรียนทั้ง ๒ ภาค โดยแบ่งคะแนนสอบออกเป็น ๒ ส่วน

๓.๒ ทดสอบครั้งเดียวปลายปี ๑ ครั้ง รวม ๓๐ คะแนน

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ปรับปรุงแก้ไขให้เห็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพียงเนื้อหาเดียว โดย น.ส.สายสวลี วิทยาก็ค
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา สพป.เชียงราย เขต ๑ ดังนี้

๑. การสอนเขียนเรียงความ /เขียนเรื่องตามจินตนาการ

โดย นางเพียรใจ ชำนาญกิจ ครู สำนักงานการศึกษา โรงเรียนบ้านน้ำตกพัฒนา (นพค.อุปถัมภ์)

ลักษณะปัญหาที่พบ คือ นักเรียนเขียนเรียงความ/เขียนเรื่องตามจินตนาการไม่เป็นเรื่องราว วกไป
วนมา และสะกดคำผิด

จำนวนนักเรียน ๑ คน

วิธีการที่ใช้ คือ การสอนเขียนเรียงความ/เขียนเรื่องตามจินตนาการโดยใช้โครงเรื่อง ร่วมกับ
เทคนิคการจับใจความสำคัญ

เวลาที่ใช้พัฒนา คือ ทุกชั่วโมงเรียน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ฝึกเขียนสะกดคำพื้นฐานและคำใหม่ในบทเรียนให้ถูกต้อง โดยฝึกทักษะการเขียนตามคำบอก
๒. ฝึกทักษะการตรวจความถูกต้องของการเขียนตามคำบอก โดยให้จุดสังเกตแก่นักเรียนด้าน
 - ๒.๑ ตัวสะกด (ตรงมาตรา/ไม่ตรงมาตรา)
 - ๒.๒ ประเภทของคำ (เช่น คำควบกล้ำ อักษรนำ คำการันต์ ฯลฯ)
๓. ฝึกแต่งประโยคจากคำศัพท์ที่เขียนตามคำบอกได้ถูกต้องแล้ว
๔. ฝึกแต่งเป็นเรื่องราวตามจินตนาการ โดยกำหนดคำพื้นฐานที่เขียนได้ถูกต้องแล้วประมาณ ๕-๑๐ คำ ครูตรวจผลงานการเขียนของเด็กรายบุคคล แนะนำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องทุกด้าน ได้แก่
 - ๔.๑ ด้านการเรียงคำในประโยค
 - ๔.๒ ด้านการเรียงประโยคให้ต่อเนื่องเป็นลำดับโดยมีคำเชื่อมประโยค
 - ๔.๓ ด้านการเขียนเรียงลำดับเรื่องราวโดยมีคำเชื่อมบอกเวลาการเกิดเหตุการณ์ เช่น ต่อมาจากนั้น หลังจากนั้น ต่อไป วันรุ่งขึ้น วันต่อมา ฯลฯ
๕. ฝึกอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจความหมายโครงเรื่องให้นักเรียน โดย
และเพื่อให้นักเรียนรู้จักแยกแยะคำตอบตามโครงเรื่อง คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ผลเป็นอย่างไร โดย
ฝึกตามขั้นตอน ดังนี้
 - ๕.๑ ฝึกอ่านจับใจความตามโครงเรื่อง และเขียนตอบว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็น
อย่างไร
 - ๕.๒ ให้อ่านเรื่องหลาย ๆ เรื่องและฝึกเขียนตอบตามโครงเรื่องจนชำนาญ/คล่องแคล่ว
๖. ฝึกเขียนเรียงความจากภาพที่กำหนดให้โดยใช้โครงเรื่อง คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่

ผลเป็นอย่างไร โดยเขียนตามฟอร์มของเรียงความ

๗. ฝึกเขียนเล่าเรื่องตามจินตนาการโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง ตามลำดับ ได้แก่

๗.๑ เขียนเล่าเรื่องจากภาพตามจินตนาการ โดยฝึกเขียนตอบตามโครงเรื่องจากภาพ

๗.๒ ฝึกการเพิ่มความคิด/จินตนาการเรื่องราวที่น่าจะเกิดขึ้นก่อนเหตุการณ์ในภาพที่ให้คุณ และฝึกจินตนาการเรื่องที่น่าจะเกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์ในภาพแล้วด้วย

๗.๓ ฝึกการเพิ่มจินตนาการตัวละครเข้าไปในเรื่องโดยมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ข้อคิดที่ดีไว้ในเรื่องเล่าจากภาพด้วย

๘. ประเมินคุณภาพงานเขียนของนักเรียนทุกชั้นตอน และทุกกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริม เพิ่มเติม ข้อบกพร่องของงานเขียนให้สมบูรณ์

๒. การสอนเขียนเล่าเรื่องจากภาพ

โดย นางธัญรดา ห้วนาศู ครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองบัวผ่าบ่ม

ลักษณะปัญหาที่พบ คือ นักเรียนเขียนเล่าเรื่องจากภาพไม่ได้

จำนวนนักเรียน ๗ คน

วิธีการที่ใช้ คือ สอนโดยใช้สื่อสอนเขียนเรื่องเล่าจากภาพในอินเทอร์เน็ต และรูปภาพ

เวลาที่ใช้พัฒนา คือ ๑ เดือน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูศึกษาวิดิทัศน์ เรื่อง วิธีเขียนเล่าเรื่องจากภาพ ด้วยตนเอง

๒. ให้นักเรียนฝึกจับประเด็นการเขียนเล่าเรื่อง จากตัวอย่างผลงานการเขียนเล่าเรื่องจากภาพ ซึ่งจะให้นักเรียนจับประเด็นโดยใช้โครงเรื่องเป็นหลัก คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่ ข้อคิด คุณธรรมที่ได้คืออะไร ชั้นนี้ ใช้ตัวอย่างเรื่องเล่าจากภาพหลายๆ เรื่อง เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับประเด็น (ตามโครงเรื่อง) ของเรื่องเล่า

๓. ฝึกเขียนเล่าเรื่องจากภาพรายบุคคล โดยครูให้นักเรียนดูภาพ ๑ ภาพ เพื่อใช้ฝึกเขียนเล่าเรื่องจากภาพ โดยใช้โครงเรื่อง คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่ มีข้อคิดคุณธรรมอะไร

๔. ฝึกตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน โดยนักเรียนแต่ละคนออกไปนำเสนอหน้าชั้น โดยให้นักเรียนช่วยกันประเมินผลงานของเพื่อนๆ ซึ่งมีผลงานให้นักเรียนได้ฝึกทบทวนการเขียนเรื่องจำนวนมาก เท่ากับจำนวนนักเรียนในห้องเรียน

๕. ฝึกเขียนเล่าเรื่องจากภาพเป็นกลุ่ม และแลกเปลี่ยนผลงานเพื่อให้นักเรียนประเมินผลงานให้ โดยให้ประเมินตามโครงเรื่อง คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่ มีข้อคิดคุณธรรมอะไร

๖. ฝึกเขียนเล่าเรื่องจากภาพรายบุคคล โดยใช้ภาพแตกต่างกัน แล้วให้นักเรียนเสนอเรื่องเล่าหน้าห้องเรียน นักเรียนประเมิน และครูเสนอแนะเพิ่มเติม และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

๓. การสอนเขียนเล่าเรื่องจากภาพ

โดย นางลดาวัลย์ ไชยวงศ์ ครู ชำนาญการ โรงเรียนบ้านโป่งน้ำตก

ลักษณะปัญหาที่พบ คือ นักเรียนเขียนบรรยายภาพ/เล่าเรื่องจากภาพไม่เป็นเรื่องราว

จำนวนนักเรียน ๒๗ คน

วิธีการที่ใช้ คือ ฝึกเขียนบรรยายภาพ/เล่าเรื่องจากภาพโดยใช้สื่อ DLIT ห้องเรียนคุณภาพ

เวลาที่ใช้พัฒนา คือ ๓ เดือน

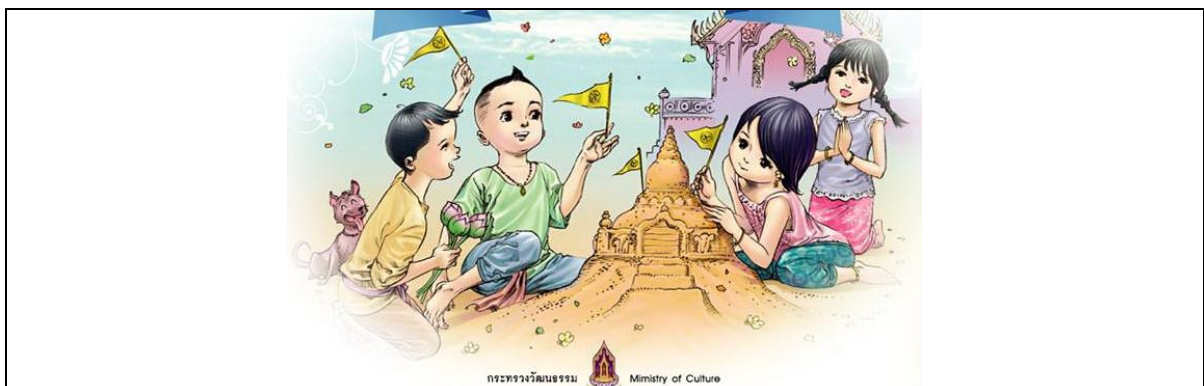
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูเตรียมสื่อการสอนเขียนเรื่องจากภาพ จาก www.DLIT.go.th/ ห้องเรียนคุณภาพ และสอนของครูต้นทาง DLTV และภาพที่ให้ความรู้สึกหลากหลายอารมณ์ จำนวน ๕-๖ ภาพ

๒. ให้นักเรียนศึกษาจากสื่อที่ครูเตรียมไว้ให้ในช่วงโมงเรียน

๓. ฝึกให้นักเรียนตอบคำถามจากภาพที่ครูเตรียมไว้ ตามโครงเรื่อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ผลเป็นอย่างไร แล้วเขียนคำตอบแต่ละหัวข้อไว้ให้ชำนาญ

๔. เขียนเล่าเรื่องจากภาพโดยนำข้อมูลจากคำตอบตามโครงเรื่องไปเขียนให้เชื่อมโยงและมีคำเชื่อม

ใคร	ทำอะไร	ที่ไหน	เมื่อไหร่	อย่างไร	ผลเป็นอย่างไร	อะไรคือแนวคิดของเรื่อง
.....
.....

ชื่อเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. ครูทำหน้าที่ปรับปรุงผลงานการเขียนเรื่องของนักเรียนรายบุคคลทุกชิ้นงาน
๖. ทำซ้ำตามขั้นตอนเดิมจนครบทุกภาพที่เตรียมไว้ หรือเพิ่มจำนวนภาพให้กับนักเรียนที่ประเมินแล้วไม่ผ่านเกณฑ์

๔. การสอนอ่านตามแนวประเมินนานาชาติ PISA ด้านการอ่าน

โดย ดร.สุพรรณ ไชยปัญญา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเวียงชัย

ลักษณะปัญหาที่พบ คือ นักเรียนอ่านเรื่องแล้วตอบคำถามแนว PISA ยังไม่ค่อยถูกต้อง

จำนวนนักเรียน ๒๗ คน

วิธีการที่ใช้ คือ บทอ่าน และแบบฝึกทักษะการอ่านตามแนวประเมินนานาชาติ PISA ชั้น ป.๖

เวลาที่ใช้พัฒนา คือ ๓ ปี

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. วิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล ร่วมกับผู้ปกครองเพื่อหาจุดพัฒนาให้นักเรียนให้ชัดเจนโดยวิเคราะห์จากผลการประเมินด้วยข้อสอบกลาง / ผลการทดสอบ O-NET รายตัวชี้วัดตาม Test Blue Print เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดกลุ่มนักเรียนระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๒. วิเคราะห์จุดบกพร่องการสอนของครูจากผลการทดสอบ O-NET โดยดูที่ภาพรวมของนักเรียนทุกคนว่าข้อสอบของสาระการอ่านข้อใดที่นักเรียนทั้งชั้นทำได้ถูกต้องน้อยที่สุด เพื่อเตรียมสื่อฝึกทักษะการอ่านและตอบคำถามแนวนั้นให้มาก ศึกษาเอกสารการอ่านแนว PISA จากเว็บไซต์และเอกสารที่เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำให้

๓. จัดเตรียมสื่อการสอนอ่านจากอินเทอร์เน็ต DLTV / DLIT เพื่อให้นักเรียนได้เห็นวิธีการสอนอ่าน

๔. ฝึกอ่านเพื่อจับใจความสำคัญขั้นต้น โดยจัดทำบทอ่านสำหรับนักเรียนฝึกตอบคำถามตามแนว 5W + 1H (who what when where why How ใคร ทำอะไร เมื่อไหร่ ที่ไหน ทำทำไม ทำอย่างไรหรือผลเป็นอย่างไร) จำนวนบทอ่านใช้ประมาณ ๑๐ บท

๕. ฝึกอ่านเพื่อตอบคำถามตามแนวประเมินผลนานาชาติ PISA ด้านการอ่าน โดยตั้งคำถามตามสมรรถนะการอ่าน ๓ ด้าน คือ สมรรถนะค้นคืนสาระ/ สมรรถนะตีความและบูรณาการ/ และสมรรถนะสะท้อนและประเมิน (วิเคราะห์)

๖. ฝึกทักษะการอ่านสัปดาห์ละ ๓ วัน เป็นเวลา ๓ ปี โดยมีการประเมินก่อนเรียน – ระหว่างเรียน – หลังเรียน เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพบทอ่าน และแบบฝึกการตอบคำถาม และคุณภาพการอ่านของนักเรียนรายบุคคล

๕. การสอนเขียนเรื่องตามจินตนาการ

โดย นางสุนัยพร พันธโชติ ครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเชียงราย

ลักษณะปัญหาที่พบ คือ ปี ๒๕๕๙ มีการทดสอบ O-NET แบบอัตนัย (เขียนเล่าเรื่องจากภาพ)

จำนวนนักเรียน ๓๐๐ คน

วิธีการที่ใช้ คือ แบบฝึกเขียนเรื่องตามจินตนาการ

เวลาที่ใช้พัฒนา คือ ๐๗.๓๐-๐๘.๓๐ น. ทุกวัน รวม ๒ เดือน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. เตรียมแบบฝึกเขียนเรื่องตามจินตนาการ โดยเป็นภาพสำหรับใช้เป็นสื่อให้นักเรียนได้ฝึกจับประเด็นจากภาพมาเขียน ดังนี้

๑.๑ รูปที่เห็นเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร

๑.๒ มีอะไรในภาพบ้าง

๑.๓ เดว/จินตนาการเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนที่จะเป็นภาพนี้เอง

๑.๔ กำหนดตัวละครของเรื่องในภาพนี้

๑.๕ กำหนดคุณธรรมของตัวละครในภาพนี้

๒. นำประเด็นที่ได้ทั้ง ๑.๑-๑.๕ มาเขียนเป็นเรื่องราว ๕-๗ บรรทัดด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๓. ให้เพื่อนอ่านผลงานเขียนเพื่อตรวจสอบตามประเด็นที่ครูกำหนด (เพื่อลดภาระของครู และเพิ่มทักษะให้นักเรียน) ได้แก่

๓.๑ อ่านแล้วสะดุดหรือไม่ (เรื่องไม่ต่อเนื่อง /ขาดคำเชื่อมโยง/เว้นวรรคผิดที่ /สะกดคำผิด ฯลฯ ที่จะทำให้ต้องกลับมาอ่านทวนจึงเข้าใจ)

๓.๒ นักเรียนช่วยแนะนำ ดิขงานเขียนของเพื่อนโดยใช้เกณฑ์การตรวจงานเขียน

๔. นักเรียนให้คะแนนการตรวจผลงานของเพื่อนตามเกณฑ์การเขียนอัตนัย O-NET ปี ๒๕๕๙ ที่เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำให้

๕. เจ้าของผลงานปรับปรุงผลงานเขียนของตนเองตามคำแนะนำของเพื่อนให้เรียบร้อยส่งครู

๖. ครูประเมินผลงานเขียนของนักเรียน และให้คะแนนตามเกณฑ์ประเมินการเขียนอัตนัย O-NET ปี ๒๕๕๙ ที่เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำให้

ตัวอย่าง แบบฝึกเขียนเรื่องตามจินตนาการ

แบบฝึกเขียนเรื่องตามจินตนาการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
โรงเรียนอนุบาลเชียงราย

รูปที่เห็นเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร	
มีอะไรในภาพบ้าง	
เดา/จินตนาการเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะเป็นภาพนี้เอง	
กำหนดตัวละครของเรื่องในภาพนี้	
กำหนดคุณธรรมของตัวละครใน ภาพนี้	
นำประเด็นสำคัญมาเขียนเป็นเรื่องราวความยาว ๕-๗ บรรทัด (คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด)	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

๖. การสอนเขียนและใช้คำ

โดยนางผ่องศรี พรหมชัย ครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านจอยเจริญ

ลักษณะปัญหาที่พบ คือ นักเรียนเขียนและใช้คำผิดหน้าที่ และความหมาย

จำนวนนักเรียน ๑๖ คน

วิธีการที่ใช้ คือ ฝึกทักษะการเขียนและการใช้คำ

เวลาที่ใช้พัฒนา ในชั่วโมงเรียนปกติ ตลอดปีการศึกษา

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูเตรียมสื่อเสนอคำพื้นฐานไว้ล่วงหน้าทุกคำโดยแยกหมวดหมู่ตามชนิดของคำ และแยกไว้เป็นชุด ชุดละ ๑๐ คำ ตามลำดับจากง่ายไปหายาก

๒. ก่อนเรียนในชั่วโมงเรียนทุกวัน ครูให้นักเรียนเสนอคำพื้นฐานวันละ ๑๐ คำ โดยใช้บัตรคำ เสียบไว้บนกระเป่าผนัก

๓. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำทั้ง ๑๐ พร้อมกัน อ่านทีละคน

๔. ให้นักเรียนเขียนคำพื้นฐานตามคำบอก และแลกเปลี่ยนตรวจสอบความถูกต้อง

๕. ให้นักเรียนค้นหาความรู้ของคำทั้ง ๑๐ คำ ได้แก่ ชนิดของคำ คำอ่าน อ่านแจกลูก ความหมายของคำ และหน้าที่ของคำจากพจนานุกรม บันทึกในแบบฝึกเขียนและการใช้คำ (ใช้กระดาษแนวนอน ให้นักเรียนทำปกให้สวยงาม)

๖. ให้นักเรียนแต่งประโยคจากคำแต่ละคำ โดยมีเงื่อนไขการแต่งประโยค ดังนี้

๖.๑ แต่งประโยคให้ครบตามชนิดของคำ / หน้าที่ของคำพื้นฐานนั้นๆ

๖.๒ แต่งประโยคโดยให้เรียงลำดับคำให้ถูกต้องตามตำแหน่งชนิด และหน้าที่ของคำ

๗. ให้นักเรียนทำแบบฝึก ต่อไปนี้ (แบบฝึกที่นักเรียนในกลุ่มทำกันเอง และแลกเปลี่ยนตรวจ)

๗.๑ โยงคำกับชนิดของคำ

๗.๒ โยงคำกับคำอ่าน

๗.๓ โยงคำกับการอ่านแจกลูกคำ

๗.๔ โยงคำกับความหมายของคำ

๗.๕ โยงคำกับหน้าที่ของคำ

๘. ให้การบ้านนักเรียน ดังนี้

๘.๑ นำคำทั้ง ๑๐ คำ ไปแต่งเป็นเรื่องราวตามจินตนาการ ให้ได้ความยาว ๕-๗ บรรทัด

๘.๒ คัดลายมือเรื่องที่แต่งขึ้นโดยเขียนด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๙. ให้นักเรียนบันทึกผลการทำแบบฝึกเขียนและการใช้คำพื้นฐานในสมุดบันทึกคะแนนของตนเอง

๑๐. ใ้รางวัลนักเรียนที่สามารถทำคะแนนได้ผ่านเกณฑ์ขั้นสูง คือ ร้อยละ ๘๐

ตัวอย่าง ลักษณะการทำแบบฝึกเขียนและใช้คำ

ตัวอย่าง แบบฝึกเขียนและใช้คำ สำหรับนักเรียนชั้น ป.๖

วันที่ เดือน พ.ศ.....						
คำพื้นฐานชุดที่ ได้แก่						
.....						
ที่	คำพื้นฐาน	ชนิดของคำ	คำอ่าน	อ่านแจกลูก	ความหมาย	หน้าที่ของคำ
1	กระตัว	นาม	กระ-ตัว	กรอ-อะ = กระ (กอ-รอ-อะ) ตอ-อัว-วอ = ตัว ไม้โท = ตัว	ช้อนกปากจุ่ม เป็นขอจำพวก หนึ่ง	ประธาน/ กรรม
แต่งประโยค (ประธาน) (กรรม)						
2	ชนิด	๑. นาม ๒. ลักษณะนาม ๓. วิเศษณ์	ชะ-ชนิด	ขอ-นอ-อะ-ตอ (ชะ-หนอ-อะ-ตอ)	๑. แถว, แนว ๒. ใช้เรียก ลักษณะของ สวนที่มีคันดิน กั้นเป็นตอนๆ ๓. แอ๊ด (ในคำ ว่า แน่นชนิด)	๑. ประธาน/กรรม ๒. บอกลักษณะ ของสิ่งต่างๆ ๓. ขยายนาม , ขยายกริยา, ขยาย คำวิเศษณ์เพื่อ บอกคุณภาพ หรือปริมาณ
แต่งประโยค (ประธาน) (กรรม) (ลักษณะนาม) (วิเศษณ์ขยายนาม)..... (วิเศษณ์ขยายกริยา)..... (วิเศษณ์ขยายวิเศษณ์).....						

๗. การสอนอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสรุปข่าว

โดย นางสุภาพร อุดมธรรัตน์ ครู ชำนาญการ โรงเรียนบ้านดอน

ลักษณะปัญหาที่พบ คือ นักเรียนขาดทักษะการอ่านและสรุปข่าว

จำนวนนักเรียน ทั้งห้อง

วิธีการที่ใช้ กิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสรุปข่าวโดยใช้โครงเรื่องเป็นหลัก

เวลาที่ใช้พัฒนา ๑ เดือน ของภาคเรียนที่ ๒

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นเตรียม

๑. ครูเตรียมกิจกรรมฝึกการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสรุปข่าวสำหรับแจกนักเรียนทุกคน เพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้โครงเรื่องเป็นหลัก ดังนี้

กิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสรุปข่าว ของนักเรียนชั้น ป.๖	
กิจกรรมฝึกที่ ๑ ข่าวกีฬา	
ข่าวจาก https://www.dailynews.co.th/sports/578057 สืบค้นวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ สมาคมนักกอล์ฟหญิงอาชีพสหรัฐ (แอลพีจีเอ) แถลงการณ์ขอโทษกรณีคำนวณคะแนนสะสมผิดพลาด และประกาศว่า เอรียา จุฑานุกาล โปรสาวขวัญใจชาวไทย จะขยับขึ้นมาอีตมื่อวางอันดับ 1 ของโลกแทน ลิเดีย โค โปรสาวนิวซีแลนด์ ในสัปดาห์นี้ ทว่าพอเอาเข้าจริงคะแนนสะสมในตาราง "โรเล็กซ์ แกรนด์สแลม" ที่เพิ่งประกาศออกมาอย่างเป็นทางการเมื่อวันจันทร์ที่ 5 มิ.ย.ที่ผ่านมา ของ โค กลับยังมากกว่า "โปรเม" อยู่ที่ 8.37 ต่อ 8.36 คะแนน หรือ เพียงแค่ 0.01 คะแนนเท่านั้น ทำให้นักกอล์ฟสาวไทยยังคงรั้งอันดับ 2 ของโลกเหมือนเดิม...	อ้างอิง ประเภทข่าว
ใคร	
ทำอะไร	
ที่ไหน	
เมื่อไหร่	
ทำเพราะอะไร (วิเคราะห์สาเหตุ)	
ผลเป็นอย่างไร	
ได้ข้อคิดสอนใจอะไร (วิเคราะห์ดี-เสีย)	

การเตรียมกิจกรรมฝึกทักษะ จะแยกตามประเภทของข่าว รวม ๘ กิจกรรม ได้แก่ ๑) ข่าวกีฬา ๒) ข่าวอาชญากรรม ๓) ข่าวบันเทิง ๔) ข่าวเกี่ยวกับข่าวธุรกิจ ๕) ข่าวเทคโนโลยี ๖) ข่าวการศึกษา ๗) ข่าวการเมือง และ ๘) ข่าวสุขภาพ

๒. เตรียมเฉลยกิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสรุปข่าวไว้ทุกกิจกรรม เพื่อให้ นักเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจผลงานซึ่งกันและกัน

ตัวอย่าง แบบเฉลยกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านคติวิเคราะห์และเขียนสรุปข่าว กีฬา

เฉลย กิจกรรมฝึกอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสรุปข่าว ของนักเรียนชั้น ป.๖	
กิจกรรมฝึกที่ ๑ ข่าวกีฬา	
<p>ข่าวจาก https://www.dailynews.co.th/sports/578057 สืบค้นวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐</p> <p>สมาคมกอล์ฟหญิงอาชีพสหรัฐฯ (แอลพีจีเอ) แถลงการณ์ขอโทษกรณีคำนวณคะแนนสะสมผิดพลาด และประกาศว่า เอรียา จุฑานุกาล โปรสาวขวัญใจชาวไทย จะขยับขึ้นมายึดมือวางอันดับ 1 ของโลกแทน ลีเดีย โค โปรสาวนิวซีแลนด์ ในสัปดาห์นี้ ทว่าพอเอาเข้าจริงคะแนนสะสมในตาราง "โรเล็กซ์ แรงค์กิง" ที่เพิ่งประกาศออกมาอย่างเป็นทางการเมื่อวันจันทร์ที่ 5 มิ.ย.ที่ผ่าน ของ โค กลับยังมากกว่า "โปรเม" อยู่ที่ 8.37 ต่อ 8.36 คะแนน หรือ เพียงแค่ 0.01 คะแนนเท่านั้น ทำให้กอล์ฟสาวไทยยังคงรั้งอันดับ 2 ของโลกเหมือนเดิม...</p> <p style="text-align: center;">อังคารที่ 6 มิถุนายน 2560 เวลา 01.34 น.</p>	<p>อ้างอิง</p> <p>https://www.dailynews.co.th/sports/578057</p> <p>ประเภทข่าว</p> <p style="text-align: center;">ข่าวกีฬา</p>
ใคร <i>สมาคมกอล์ฟหญิงอาชีพสหรัฐฯ (แอลพีจีเอ)</i>	
ทำอะไร <i>แถลงการณ์ขอโทษ</i>	
ที่ไหน <i>ไม่ระบุ</i>	
เมื่อไหร่ <i>แถลงเมื่อ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๑.๓๔ น.</i>	
ทำเพราะอะไร (วิเคราะห์สาเหตุ) <i>แถลงการณ์ขอโทษเพราะ คำนวณคะแนนสะสมผิดพลาดจึงได้ประกาศว่า เอรียา จุฑานุกาล จะขึ้นเป็นมือวางอันดับ ๑ ของโลกแทน ลีเดีย โค โปรสาวชาวนิวซีแลนด์ ในสัปดาห์นี้</i>	
ผลเป็นอย่างไร <i>เอรียา จุฑานุกาล ยังคงอยู่อันดับ 2 ของโลกเหมือนเดิม เพราะคะแนนสะสมได้น้อยกว่า ลีเดีย โค มือวางอันดับ ๑ ของโลก .๐๑ คะแนน</i>	
ได้ข้อคิดสอนใจอะไร (วิเคราะห์ด้านคุณธรรม จริยธรรม)	
ข้อคิดดีที่ได้ คือ ๑. การยอมรับความผิดพลาดของตนเอง โดยออกมาแถลงการณ์ขอโทษ	
๒. ให้ข่าวโดยไม่มีข้อมูลที่แน่ชัด ทำให้เกิดปัญหาภายหลัง	
เขียนสรุปข่าวได้ ดังนี้	
<p style="text-align: center;">สมาคมกอล์ฟหญิงอาชีพสหรัฐฯ แถลงการณ์ขอโทษเมื่อ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๑.๓๔ น.ว่าเนื่องจาก คำนวณคะแนนผิดพลาดจึงได้ประกาศว่า เอรียา จุฑานุกาล จะขึ้นมาเป็นมือวางอันดับ ๑ ของโลกแทน ลีเดีย โค ในสัปดาห์นี้ แต่ความจริงคือ เอรียา จุฑานุกาล ยังคงอยู่อันดับ 2 ของโลกเพราะได้คะแนนน้อยกว่า ลีเดีย โค .๐๑ คะแนน</p> <p>ข้อคิดที่ได้จากข่าวนี้ คือ ๑. การรู้จักยอมรับความผิดพลาดของตนเอง โดยออกมาแถลงการณ์ขอโทษ</p> <p style="text-align: center;">๒. การพูดโดยไม่มีข้อมูลที่แน่ชัด ทำให้เกิดปัญหาภายหลังได้</p>	

๓. เตรียมแบบบันทึกกิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสรุปข่าว เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกหาข่าว และทำกิจกรรมทั้งระดับกลุ่ม และระดับรายบุคคล ดังนี้

ตัวอย่าง แบบบันทึกกิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสรุปข่าว (นักเรียนหาข่าวเอง)

แบบบันทึกกิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสรุปข่าว	
ชื่อ-นามสกุล วันที่เดือน พ.ศ.....	
ข่าวจาก	อ้างอิง ประเภทข่าว
ใคร	
ทำอะไร	
ที่ไหน	
เมื่อไหร่	
ทำเพราะอะไร (วิเคราะห์สาเหตุ)	
ผลเป็นอย่างไร	
ได้ข้อคิดสอนใจอะไร (วิเคราะห์ดี-เสีย)	

ขั้นจัดกิจกรรมฝึกทักษะ

ให้นักเรียนทำกิจกรรมฝึกอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสรุปข่าวที่ละประเภท โดยใช้เวลาในชั่วโมงเรียนภาษาไทย ครั้งละ ๑ กิจกรรม ตามขั้นตอน ดังนี้

๑. แจกกิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสรุปข่าว ๒ กิจกรรม ให้นักเรียนรายกลุ่ม โดยให้แยกนักเรียนเป็น ๒ ส่วน แต่ละส่วนให้ได้กิจกรรมต่างกัน เช่น ทั้งห้องแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม ดังนั้น กลุ่ม ๑-๒ ได้กิจกรรมฝึกที่ ๑ ส่วนกลุ่มที่ ๓-๔ ได้กิจกรรมฝึกที่ ๒ เป็นต้น

๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสรุปข่าว ร่วมกัน ๓๐ นาที

๓. แลกกันตรวจ กิจกรรมฝึก ระหว่าง ๑ กับ ๒ โดยใช้เฉลยที่ครูแจกและให้คะแนนตามประเด็น

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการตรวจชิ้นงาน และบอกจุดดี จุดบกพร่องของเหตุการณ์ให้คะแนนผลงานของเพื่อน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสรุปข่าวให้แม่นยำ

๕. แจกแบบบันทึกกิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสรุปข่าว เมื่อฝึกครบ ๘ กิจกรรมฝึกแล้ว นักเรียนน่าจะเกิดความเข้าใจ และเกิดทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสรุปข่าวได้

ขั้นประเมินผล

ประเมินทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสรุปข่าวจากผลงานรายบุคคลเพื่อเป็นคะแนนประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสื่อความของนักเรียนแต่ละคน

๘. การสอนเขียนสรุปใจความสำคัญจากการฟัง

โดย นางวุฒิพร จินะราช ครู ชำนาญการ โรงเรียนห้วยพลูพิทยาศาสตร์

ลักษณะปัญหาที่พบ นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญไม่ครบถ้วน

จำนวนนักเรียน ๒๐ คน (ประชากรมี ๓๐ คน)

วิธีการที่ใช้ คือ ฝึกทักษะการเขียนสรุปใจความสำคัญจากการฟังเพลงควราโอเอเกะ

เวลาที่ใช้พัฒนา ใช้เวลาว่างหลังอาหารกลางวัน สัปดาห์ ๑ ครั้ง เดือนละ ๒ สัปดาห์

รวม ๓๐ สัปดาห์

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นเตรียม

๑. เตรียมความพร้อมตัวครู โดยศึกษาเทคนิคการสอนเขียนสรุปใจความสำคัญ
๒. เตรียมสื่อวีดิทัศน์การสอนสำหรับนักเรียน โดยค้นหาแหล่งเรียนรู้ แหล่งสื่อการสอนเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้โครงเรื่อง ๓ เรื่อง
๓. เตรียมเพลง เพื่อใช้ฝึกเขียนสรุปใจความสำคัญจากการฟัง ๓ เพลง
๔. จัดกลุ่มนักเรียนเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กปกติ และกลุ่มเด็ก LD
๕. กำหนดปฏิทินจัดกิจกรรมประจำสัปดาห์ในห้องเรียน โดย สัปดาห์ที่ ๑ สำหรับกลุ่มเด็ก LD สัปดาห์ที่ ๒ สำหรับกลุ่มเด็กปกติ

ขั้นสะสมความรู้ (สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง รวม ๓ สัปดาห์ต่อเนื่อง)

๑. ให้ความรู้เกี่ยวกับ “โครงเรื่อง” แก่นักเรียน ได้แก่ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ผลเป็นอย่างไร มีข้อคิดอะไร โดยแจกบทอ่านตามที่เตรียมไว้ให้นักเรียนทุกคน และให้ดูวีดิทัศน์การสอนเขียนสรุปใจความสำคัญของบทอ่านนั้นตามครูผู้สอนในวีดิทัศน์
๒. นักเรียนตรวจสอบผลงานของตนเองพร้อมกับครูในวีดิทัศน์ ครูตรวจผลงานนักเรียนซ้ำว่านักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับ “โครงเรื่อง” ถูกต้องแล้ว

๓. ให้ดูวีดิทัศน์การสอนจับใจความสำคัญโดยใช้โครงเรื่อง ให้ครบ ๓ เรื่อง

ขั้นสะสมความเข้าใจ (สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง รวม ๓ สัปดาห์ต่อเนื่องจากขั้นสะสมความรู้)

๑. ครูให้นักเรียนฟังเพลงที่เตรียมไว้ให้นักเรียนช่วยกันทำรายกลุ่ม เพื่อฝึกเขียนสรุปใจความสำคัญตามโครงเรื่อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ผลเป็นอย่างไร มีข้อคิด
๒. นักเรียนเสนอผลงานสรุปใจความสำคัญของกลุ่ม ให้เพื่อนช่วยกันตรวจผลงาน
๓. ทำกิจกรรม ๑-๒ ซ้ำ โดยใช้เพลงที่เหลืออีก ๒ เพลง

ขั้นฝึกเขียนสรุปใจความสำคัญจากการฟัง (๒๔ สัปดาห์ที่เหลือ)

๑. ให้นักเรียนลงมติเลือกเพลงคาราโอเกะของกลุ่ม ครั้งละ ๑-๒ เพลง
๒. นักเรียนเปิดเพลงคาราโอเกะฟัง พร้อมกับเขียนสรุปใจความสำคัญของเพลงตามแบบเขียนสรุปใจความสำคัญจากเพลงที่ครูเตรียมไว้ให้ สามารถเปิดฟังได้ ๓ รอบในการฟังของ ๒ สัปดาห์แรก และสัปดาห์ที่ ๓ เป็นต้นไปให้ฟังเพลงได้ ๒ รอบ
๓. นักเรียนตรวจผลงานกันเองก่อน ๑ รอบ และครูตรวจผลงานซ้ำอีกครั้ง
๔. นักเรียนเลือกฟังเพลงคาราโอเกะรายบุคคลในเวลาว่างของตนเอง แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญตามแบบฝึกเขียนฯ ที่ครูเตรียมไว้แล้ว

ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญจากการฟัง

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกเขียนสรุปใจความสำคัญที่ได้เป็นความเรียงให้สละสลวย
๒. ครูตรวจผลงานของนักเรียนรายกลุ่มและช่วยปรับปรุงขัดเกลาภาษา
๓. นักเรียนแต่ละคนเลือกฟังเพลงคาราโอเกะคนละ ๑-๒ เพลง และเขียนสรุปใจความสำคัญลงในแบบฝึกเขียนฯ ที่ครูเตรียมไว้ให้
๔. เก็บคะแนนผลการเขียนสรุปใจความสำคัญของนักเรียนจากผลงานรายบุคคล

ตัวอย่าง แบบฝึกเขียนฯ

แบบฝึกเขียนสรุปใจความสำคัญจากการฟังเพลงคาราโอเกะ สำหรับนักเรียน ชั้น ป.๖	
ชื่อสมาชิกกลุ่ม.....	
ชื่อเพลง :	ชื่อนักร้อง :
ชื่อคนแต่งทำนอง :	ชื่อคนแต่งเนื้อร้อง :
<u>สรุปใจความสำคัญจากเพลง</u> ใคร ทำอะไร..... ที่ไหน เมื่อไหร่ ผลเป็นอย่างไร มีข้อคิดอะไร	
<u>เขียนสรุปใจความสำคัญจากการฟังเพลง</u>	

๙. การสอนเขียนสรุปใจความสำคัญจากการดู

โดย นางอติดาภรณ์ จันทะรส ครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงแก้ววิทยา

ลักษณะปัญหาที่พบ คือ นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญไม่ถูกต้อง

จำนวนนักเรียน ๔ คน

วิธีการที่ใช้ คือ ฝึกทักษะการเขียนสรุปใจความสำคัญจากการดูโดยใช้โครงเรื่องร่วมกับแผนผัง

ความคิด (Mind mapping)

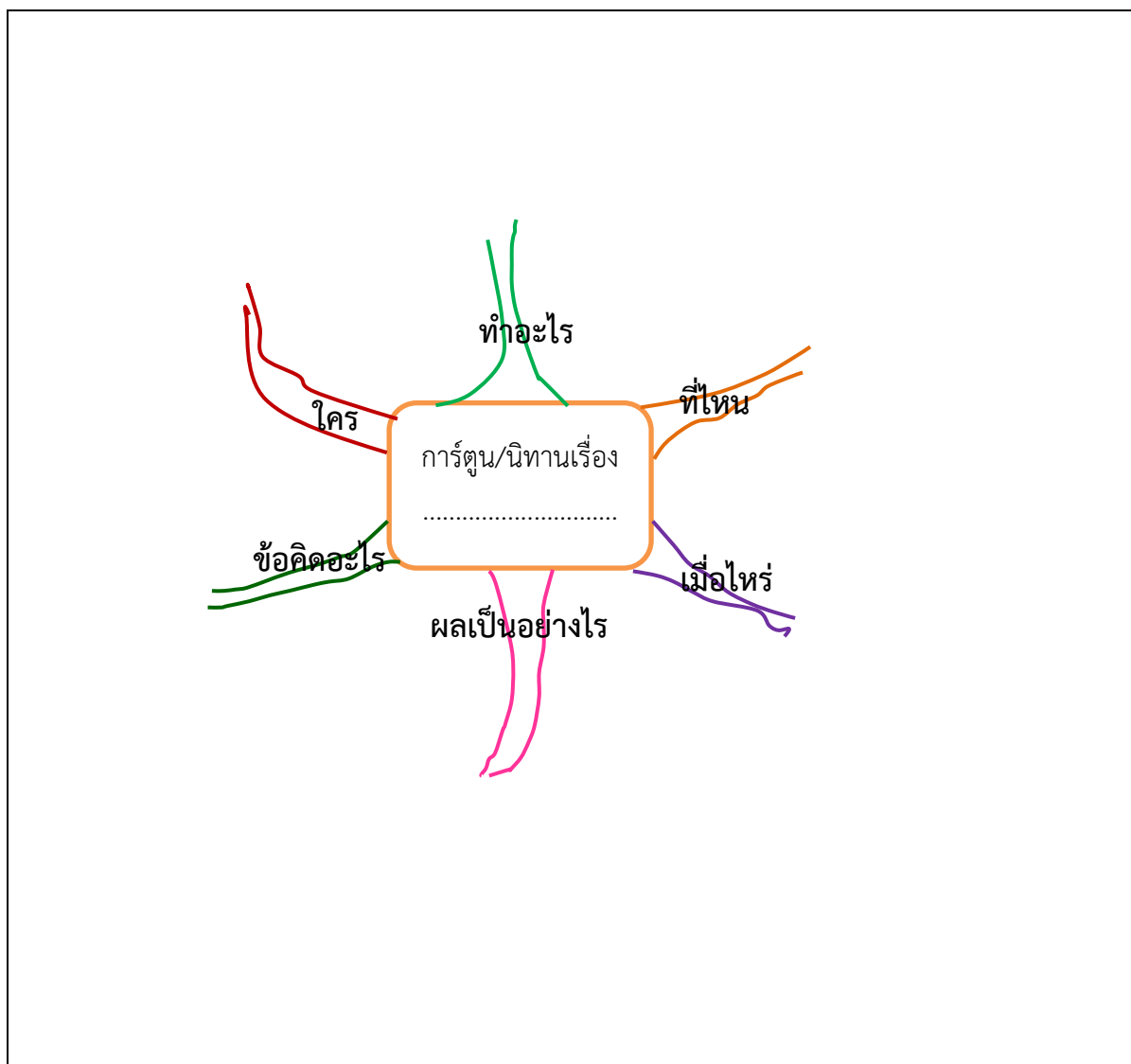
เวลาที่ใช้พัฒนา ๘ สัปดาห์สุดท้ายของภาคเรียนที่ ๒

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นเตรียมความพร้อม

๑. ครูเตรียมแบบบันทึกการจับใจความสำคัญจากการดู โดยใช้โครงเรื่องร่วมกับแผนผังความคิด

ดังนี้

๒. เตรียมวิดิทัศน์การ์ตูน จำนวน ๓ เรื่อง และวิดิทัศน์นิทาน จำนวน ๓ เรื่อง

ขั้นฝึกทักษะการจับใจความจากการดู

๑. ชั่วโมงที่ ๑ ครูฝึกทักษะการจับใจความสำคัญโดยเปิดการ์ตูนเรื่องที่ ๑ ให้นักเรียนดู ๑ รอบ แล้วให้นักเรียนเขียนใจความสำคัญตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ในแผนผังความคิดรายบุคคล
๒. ตรวจสอบความถูกต้องพร้อมกันทั้งชั้นโดยครูเปิดการ์ตูนให้ดูรอบที่ ๒
๓. นักเรียนแก้ไขความถูกต้องของใจความสำคัญอีกครั้งหลังจากดูการ์ตูนรอบที่ ๒
๔. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของใจความสำคัญตามเฉลยที่ครูติดชาร์ทไว้บนกระดาน

ขั้นฝึกเขียนสรุปใจความสำคัญจากการดู

๑. ฝึกการเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยครูและนักเรียนช่วยกันนำใจความสำคัญตามโครงเรื่องที่เขียนไว้ในแผนผังความคิดมาเขียนต่อกันโดยยังไม่เพิ่มคำเชื่อมโยง
 ๒. ครูให้นักเรียนอ่านสรุปใจความสำคัญพร้อมกัน
 ๓. ถ้ามให้นักเรียนคิดและช่วยกัน “เพิ่มคำเชื่อมโยง” ระหว่างใจความสำคัญแต่ละใจความให้ สละสลวย
- ชั่วโมงที่ ๒ ครูเปิดการ์ตูนเรื่องที่ ๒ ให้นักเรียนดู และทำกิจกรรมขั้นฝึก และขั้นสรุป
 - ชั่วโมงที่ ๓ ครูเปิดการ์ตูนเรื่องที่ ๓ ให้นักเรียนดู และทำกิจกรรมขั้นฝึก และขั้นสรุป

ขั้นเพิ่มพูนทักษะสรุปใจความสำคัญจากการดูด้วยตนเอง

๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหาวิดีโอการ์ตูน หรือนิทานจากเว็บไซต์ที่ชอบด้วยตนเอง
๒. ดูและเขียนสรุปใจความสำคัญตามที่ได้ฝึกทักษะไปแล้ว
๓. เปิดการ์ตูนให้เพื่อนดู และช่วยกันตรวจการสรุปใจความสำคัญจากการดูของแต่ละกลุ่ม
๔. ให้นักเรียนแต่ละคนเลือกดูการ์ตูน หรือนิทานจากเว็บไซต์ และเขียนสรุปใจความสำคัญส่งครู

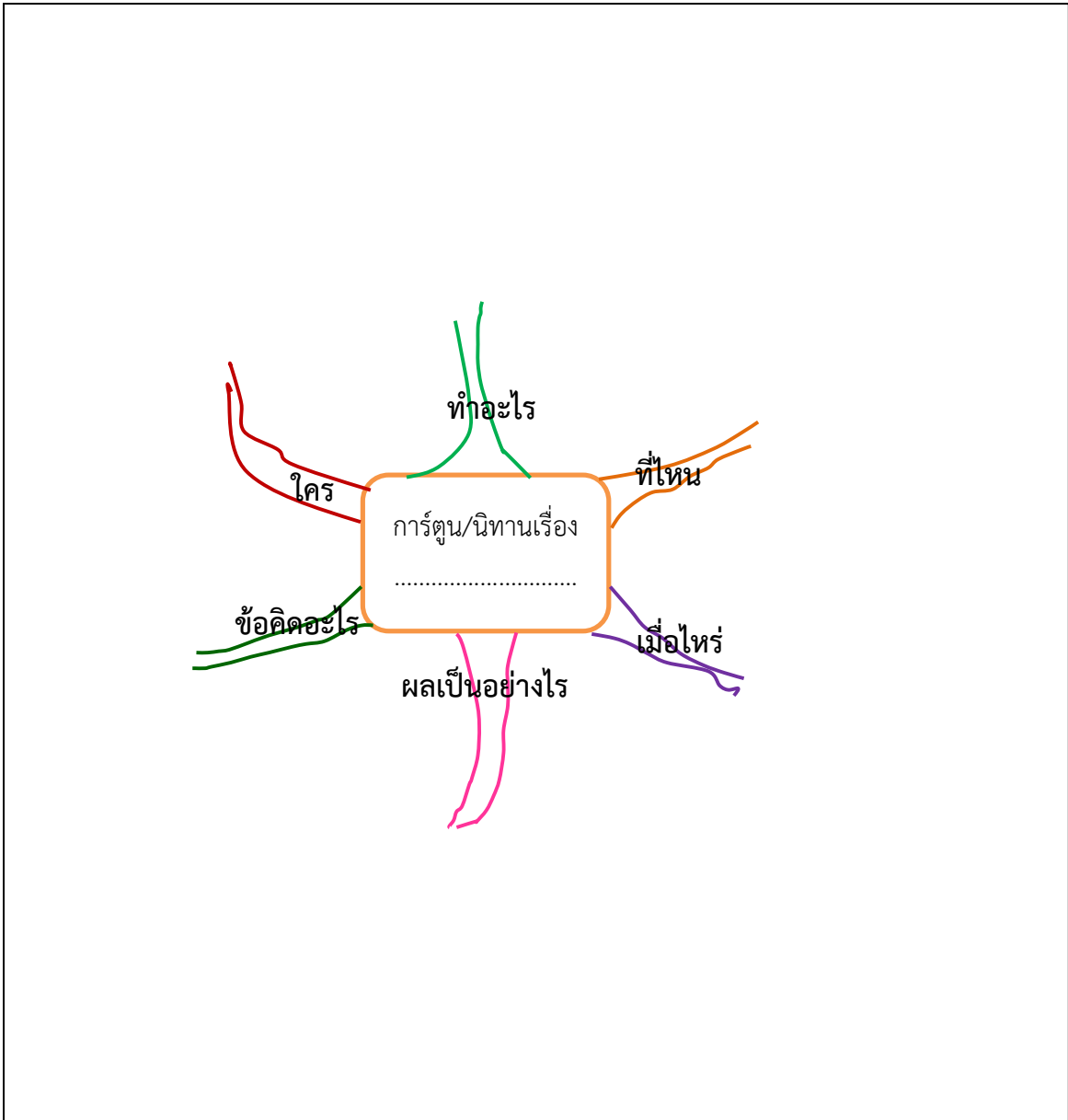
ขั้นประเมินผล

๑. ให้แต่ละกลุ่มให้คะแนนแก่กลุ่มอื่นจากผลงานการสรุปใจความสำคัญของการ์ตูน/นิทานที่ค้นหาด้วยตนเอง
๒. ครูประเมินคุณภาพการเขียนสรุปใจความสำคัญจากการดูส่งครูรายบุคคล

ตัวอย่าง แบบบันทึกการจับใจความสำคัญจากการดูโดยใช้โครงเรื่องร่วมกับแผนผังความคิด

แบบบันทึกการจับใจความสำคัญจากการดูโดยใช้โครงเรื่องร่วมกับแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ชื่อ-นามสกุล เลขที่

เขียนสรุปใจความสำคัญจากการดู การ์ตูน นิทาน เรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการถอดบทเรียน
การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ที่ประสบผลสำเร็จ ค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET ภาษาไทย
ปีการศึกษา ๒๕๕๙ สูง ๑๕ อันดับแรก
(ตามโครงการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา สพป.เชียงราย เขต ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐)

๔ มิถุนายน ๒๕๖๐

โดย

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑

ผู้รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
น.ส.สายสวัสดิ์ วิทยารัตน์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.เชียงราย เขต ๑

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ ดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดกิจกรรมถอดบทเรียน สถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมินอ่านเขียนภาษาไทย ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ รวมทั้งเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์บทเรียนที่ประสบ ความสำเร็จนี้ให้แก่โรงเรียนที่สนใจ และโรงเรียนที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา

เอกสาร “ผลการถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่ ประสบผลสำเร็จค่าเฉลี่ยผลการทดสอบ O-NET ภาษาไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๙ สูง ๑๕ อันดับแรก” (ตาม โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สพป.เชียงราย เขต ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐) เล่มนี้ ได้นำเสนอบทเรียน ที่ถอดจากประสบการณ์การสอนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน รวม ๑๓ คน ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์การ ทำงานของตนเอง และนำเสนอใน ๓ ประเด็นหลัก คือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียนรู้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนที่ต้องการพัฒนาตนเองอย่างไม่ หยุดยั้ง พัฒนานักเรียนไปสู่ความสำเร็จในการอ่านเขียน อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีความสุข มีชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของชาติในอนาคตได้อย่างภาคภูมิใจ

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

มิถุนายน ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ผู้ร่วมถอดบทเรียน	๑
ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ	๑
ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้	๒
๑. การวางแผนระดับโรงเรียน	๒
๒. การวางแผนระดับห้องเรียน	๓
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	๔
๑. การสอนฟัง การดู และอ่าน	๔
๒. การสอนพูด	๗
๔. การสอนเขียน	๗
ด้านการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	๑๑
ตัวอย่าง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	๑๒
๑. การสอนเขียนเรียงความ/เขียนเรื่องตามจินตนาการ (ครูเพียรใจ ชำนาญกิจ)	๑๒
๒. การสอนเขียนเล่าเรื่องจากภาพ (ครูธัญรดา ห้วนนา)	๑๓
๓. การสอนเขียนเล่าเรื่องจากภาพ (ครูลดาวัลย์ ไชยวงศ์)	๑๔
๔. การสอนอ่านตามแนวประเมินนานาชาติ PISA (ครูสุพรรณ ไชยปัญญา)	๑๕
๕. การสอนเขียนเรื่องตามจินตนาการ (ครูสุนัยพร พันธโชติ)	๑๖
๖. การสอนเขียนและใช้คำ (ครูผ่องศรี พรหมชัย)	๑๘
๗. การสอนอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสรุปข่าว (ครูสุภาพร อุดมธนรัตน์)	๒๐
๘. การสอนเขียนสรุปใจความสำคัญจากการฟัง (ครูวุฒิพร จินะราช)	๒๓
๙. การสอนเขียนสรุปใจความสำคัญจากการดู (ครูอติตาภรณ์ จันทะรส)	๒๕